

PSA – pericolele pândesc pretutindeni!

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 30.08.2015 Брой: 8/2015

Speciile Aliene Invazive (SAI) reprezintă un subiect care atrage un interes politic, economic și profesional la scară largă. Lumea asistă la un fenomen natural excepțional – introducerea (transferul) la scară largă a speciilor aliene invazive (buruieni, dăunători, patogeni). Motivele acestei mișcări globale cu agresivitate reînnoită sunt în primul rând două. Pe de o parte – libera circulație a mărfurilor și a persoanelor, iar pe de altă parte, schimbarea climatului planetar. Această transformare la scară largă, intensitate crescută, dinamică puternică, radicalizare și provocativitate în prezența SAI sunt definite ca una dintre principalele amenințări globale atât pentru biodiversitatea din ecosisteme, cât și pentru agricultură, silvicultură, ecologie și sănătatea umană.

Europa este una dintre cele mai sensibile teritorii, unde invazia fără precedent a speciilor aliene este reactivată în mod constant și câștigă viteză. Este oare atunci de mirare că această invazie

multilaterală, acest test de stres, acest model de comportament în multe cazuri straniu produce temeri? Temerile sunt pe deplin justificate și ridică multe întrebări. Are lumea nivelul de competență necesar pentru a combate această amenințare reală la adresa existenței sale? Are lumea voința politică și resursele financiare pentru a rezolva această provocare mortal de periculoasă? Și în cele din urmă: care sunt șansele de succes împotriva pericolului terifiant?

Dacă ne concentrăm atenția asupra Europei unite, din care face parte și Bulgaria, vom vedea că UE nu se află într-o poziție de așteptare; UE abordează subiectul actual cu angajament și investește un puternic potențial politic, financiar și științific pentru a lupta împotriva marii pericole. Regulamentul (UE) nr. 1143/2014, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2015, ale cărui caracteristici generează reziliență, multifuncționalitate, deblochează creativitatea și motivația și acumulează energie nouă. Documentul reglementează trei tipuri de acțiuni: prevenirea, detectarea precoce și eradicarea rapidă și controlul. Strategia prevede întocmirea unei Liste a speciilor aliene prioritare. Pe lângă dăunătorii binecunoscuți care sunt răspândiți și în țara noastră – gândacul de Colorado, afida bumbacului, musca albă a tutunului, minerea castanului, *Polygonum cuspidatum* etc., este deosebit de important să se cunoască care sunt noile specii aliene. Un punct cheie în această inginerie instituțională este că definește interrelațiile dintre instituțiile administrative relevante și industriile-cheie, precum și modalitățile de informare eficientă a publicului.

În acest caz, trebuie remarcat în mod specific că agresivitatea SAI, ale căror metamorfoze, hiperactivitate și reproducere marchează forme și valori necunoscute până acum, reprezintă o bază reală pentru apariția unor noi riscuri fitosanitare pentru sănătatea plantelor.

Principalele premise pentru creșterea riscurilor fitosanitare sunt schimbările în curs ale dăunătorilor, vectorilor, plantelor și a relațiilor dintre acestea. În acest sens, monitorizarea este de importanță cheie pentru precizia în formularea conceptelor, strategiilor și formatelor pentru un atac de succes împotriva SAI.

* * *

Lupta împotriva invaziei SAI este o misiune de salvare a vieții planetei. Dacă ne îndreptăm privirea către țara noastră, vom vedea că instituțiile responsabile (Agenția Bulgară pentru Siguranța Alimentelor, Direcția pentru Protecția Plantelor, Agenția Executivă pentru Mediu, precum și unitățile științifice) lucrează pentru implementarea Regulamentului European. Acest lucru este de lăudat și încurajator, dar să nu uităm – orice concept strategic necesită planificare pe termen lung, coordonare între unitățile individuale și o disciplină de fier. Circumstanțele de forță majoră pe care SAI le "creează" neîncetat pot răsturna orice concept. Regulamentul UE este un parametru de bază, strategia națională cu o viziune identică este motorul, politica pe termen lung și prevăzătoare pentru succes în acest mediu extrem de complex și exploziv.